

El Casino dels "NOIS" de Sant Feliu de Guíxols

(II)

per

LLUÍS ESTEVA I GRUAÑAS

4. CONSTITUCIO DEL «NUEVO CASINO LA CONSTANCIA» I COMPRA DE L'ESTATGE SOCIAL QUE HAVIA VENUT UN ANY ENRERA

Com el títol indica, ací tracto del renaiement legal dels «Nois» amb nom lleugerament canviat, i també de la compra de l'estatge social que la Societat havia venut el 4-IX-1894.

Heus ací els documents aplegats, per ordre cronològic:

7-II-1895. L'acta de la primera reunió comença així: «Séparse que habiendo transcurrido el término prevenido por la Ley de asociaciones desde la presentación de los Estatutos fundametales (25) para su aprobación al Muy Ilustre Sr. Gobernador Civil de esta provincia, sin que éste haya puesto obstáculo alguno, queda legal y definitivamente constituida la sociedad «Nuevo Casino La Constancia» que se regirá bajo dichos Estatutos...». Aquell mateix dia és elegida la següent Junta de Govern: President, Esteve Ararà; vice-president, Pere Albertí; tresorer, Eudald Iqlésias; bibliotecari, Josep Mallart; secretari, Ameri Vila; sots-secretari, Josep M.ª Esteva; vocals, Eduard Figueras, Vicent Noquera i Ricard Ribas. També és elegida la Junta Qualificadora.

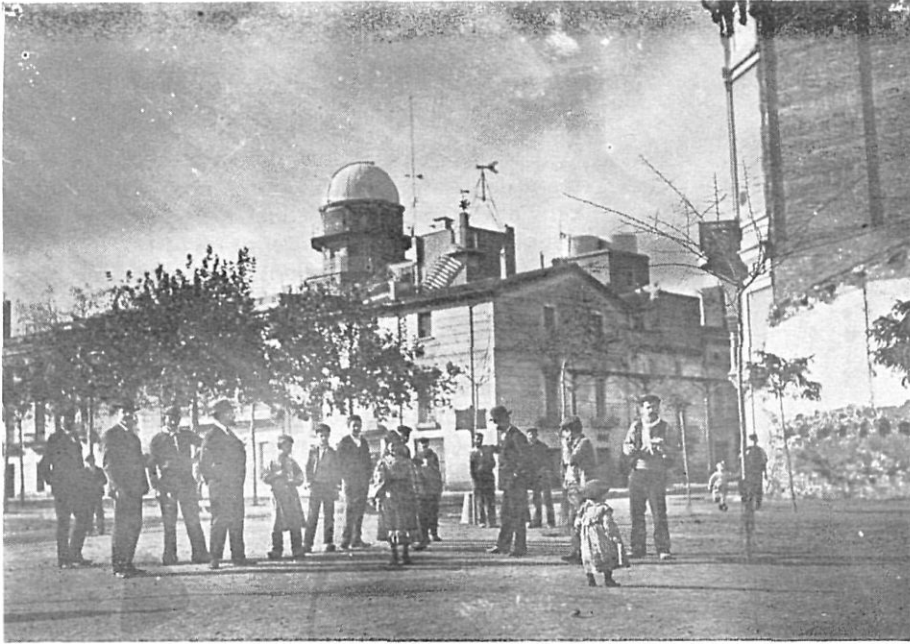
22-III-1895. Joan Vidal demana permís per fer una casa en el terreny que li queda un cop alineades les finques núms. 1 i 2 del carrer dels Guíxols, i, pocs dies després —concretament el 2 de maig—, sollicita que li sia venuda la parcel·la «b, c, d, e i b». Guitart informa favorablement car aquesta adquisició «viene a regularizar y completar la finca núm. 1»; el rectangle adquirint per Vidal té 2'928 m² de superfície (26).

24-V-1895. Bonaventura Cruz ven al Casino y «en su nombre y representación a don Esteban Arará y Rosell, D. Eudaldo Iqlésias y Boet, y D. Eduardo Figueras y Maimí, Presidente, Tesorero y Primer Vocal respectivamente de la Junta de Gobierno de la propia Sociedad, todas las mesas, sillas y estantes, botellas, tazas y platos, cafeteras, cucharillas, vasos, librería con todos sus libros y demás muebles, útiles y efectos existentes en el local que ocupa la antedicha sociedad...» per 3.500 ptes.; escriptura de Joaquim Sala i Martí.

21-VI-1895. A la sessió municipal corresponent, consta que el «N.C.L.C.» desitja «adquirir con destino al ensanche y embellecimiento del edificio en que se halla instalada la Sociedad... la parcela resultante de los derribos para la rectificación de la calle de Guíxols, a cuyo efecto solicitan se les fije el precio más módico posible...». L'Ajuntament senyala 4'67 ptes. p²

(25) Aquests Estatuts havien estat signats el 19-I-1895 per Pere Albertí, J. Mallart i Ameri Vila, i presentats al Govern Civil de Girona el dia següent.

(26) AHSF, sec. XVIII, núm. 10-150.

L'observatori Patxot i, a mà dreta, el primer tram del Casino; a la part baixa d'aquest, l'empremta de la casa enderrocada. La fotografia deu ésser també de l'any 1893.

«o sea el mismo precio de tasación que resulta de las expropiaciones que en aquel paraje se han realizado...». Venda que és aprovada a la sessió del 10-VII-1895, on consta que la superfície total era de 900 p².

Abatudes les dues cases i comprats els terrenys, el lloc degué quedar abandonat i probablement fou un niu de porqueria, puix a la sessió municipal del 9-XII-1898, trobo: «Tratose luego de lo perjudicial que resulta a la seguridad personal, aparte del mal efecto que en el ornato público produce, el solar que desde hace tiempo posee, sin utilizar, el Casino «La Constancia» (27) en la parte que da frente a la calle de Guíxols, y como consecuencia se acuerda con fuerza ejecutiva... se les penalizará de seguir así».

27-XI-1895. Compra de l'estatge social; escriptura de Joaquim Sala i Martí, on consta que Josep Batet i Camps deixa al «N.C.L.C.» 25.000 ptes. al 5% d'interès anual (28) i, més endavant, que Esteve Ararà, President del Casino, les entrega a Narcís Girbau i Serra «en complemento del precio de la venta» de la casa núm. 6 del Portalet (29). Per tant, ignoro quin

fou el preu de l'edifici, car les 25.000 ptes. serviren de «complemento». En aquest afer de la venda i compra de l'estatge social, sembla que el Casino hi féu el mateix negoci que en Robert amb les cabres, però —ho he dit abans— no he pogut esbrinar el motiu de la venda, ja que no he trobat l'acta corresponent de la reunió dels «Nois». Sembla, això sí, que la venda del local va de bracet amb el canvi de nom de la Societat (30).

(30) CANET, en el seu article citat, escriu: «...el Casino «La Constancia», a través de la seva vida social i a rel d'una llei del Timbre, es vegé precisat a modificar quelcom el seu títol primitiu, per tal que el dia 20 (jo he trobat 29) de gener de 1895 quedà constituït amb el nom oficial de «Nuevo Casino La Constancia». Es evident que el canvi de nom fou molt impopular. PERLLONGAT, en el seu article també citat, fa aquest comentari: «Es de sentir, amb tot, que el nom de sa fundació no prevalgui... puig sempre per sempre s'anomena per els nois i per els que no ho són «La Constancia». Tots ens barrotem el **Nou**. I no és per menys: son esperit encar que nou porta el segell de lo vell. La transformació accidental que sofrí fa esperar que no prevaleixerà, que tornarà per son passat i evocant son historial, com nou Fenix ressorgirà en moment oportú son nom pur i primitiu, sols i a seques: «La Constancia». —Quelcom semblant passà als Casinos «La Amistad» dit «Els Frares» i a «La Unión» o «La Gorga» ja que el mateix 1895 «afectats també per la Llei del Timbre» es convertiren respectivament en «Las Amistades» y «La Nueva Unión».

(27) L'Ajuntament oblidà l'actual nom del Casino i consigna el vell, àdhuc en els doc. oficials, prova de la poca acceptació del nom obligat per les circumstàncies.

(28) En el llibre d'actes del Casino, reunió del 29-V-1896, s'autoritza al tresorer «para que efectúe el pago a don José Batet y Camps de los intereses devengados por la primera media anualidad del préstamo de 25.000 ptas. que cedió a esta Sociedad».

(29) Consta a l'acta de la reunió del Casino.

PROYECTO DE FACHADA Y MIRADOR

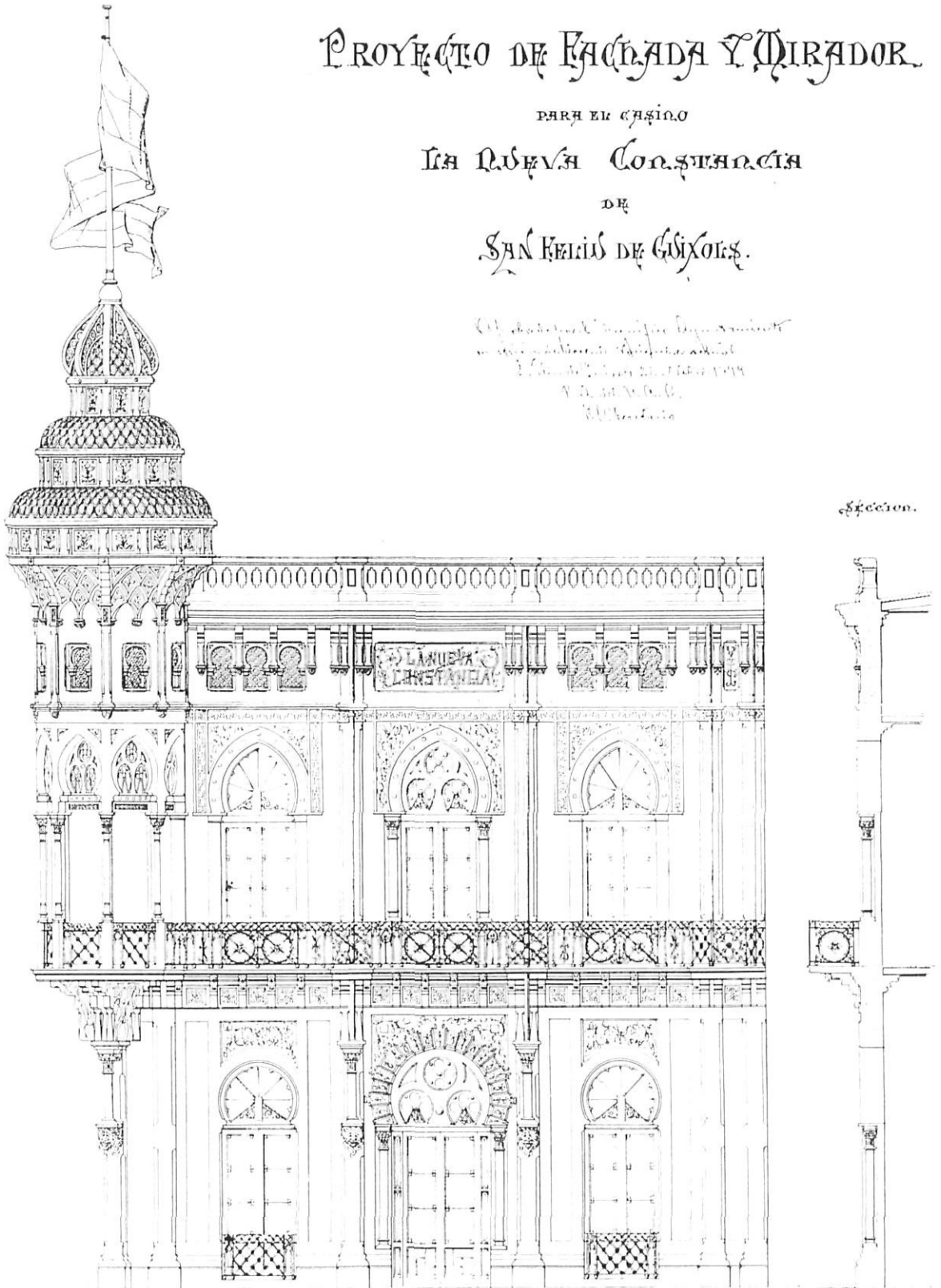
PARA EL CASINO

LA NUEVA CONSTANCIA

DE

SAN FELIÚ DE GUÍXOLS.

*El arquitecto don Juan Vega, proyectó
esta fachada y mirador para el Casino
de San Felip de Guixols en el año 1899
y se le concedió.
El Ayuntamiento*

Escala de 1 por 50

Barcelona 12 de Octubre de 1899

El Arquitecto

Juan Vega

Projecte presentat a l'Ajuntament amb la signatura de l'arquitecte Vega.

5. PRIMERA AMPLIACIÓ DE L'ESTATGE SOCIAL

La primera ampliació del Casino dels «Nois» fou la que li donà l'aspecte definitiu, la que solucionà de manera admirable l'enllaç Portalet-Guixols-Passeig del Mar, gràcies a l'esvelta torre-mirador coronada per una cúpula que, durant molt de temps, aguantà una bandera que duia les inicials N C L C de l'Entitat.

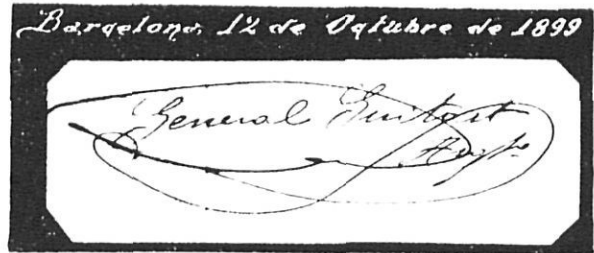
El procés d'aquesta encertada reforma s'inicià el 4 de novembre de 1899, quan Joan Figueras Bolívar, president del «N.C.L.C.», demanà permís al Municipi per «la construcció de un cuerpo de edificio y mirador, adicionado al antiguo, en los terrenos lindantes al mismo y que con frente al paseo o calle de Guixols» tenia la Societat. Com era d'obligació, la sol·licitud anava acompanyada dels plànols i dels alçats de l'edifici. El projecte, magníficament dibuixat, porta la signatura d'un arquitecte que assolí notable renom: Manuel Vega i March (31) ; Què representa aquesta signatura en el projecte?

Estudiats solament els documents de l'Arxiu Municipal, Vega sembla ésser l'autor del projecte i així vaig creure-ho durant un temps. Vista, però, la documentació del Casino, crec que Guitart fou qui ideà el projecte; Vega, qui el materialitzà, qui féu el dibuix, potser guià per un senzill esboç de Guitart i pel projecte-croquis de l'any 1888. Però serà millor que anoti les dades concretes i, al final, tornaré a parlar d'aquest interessant tema.

4-V-1899. El President notifica que Aronte Baratta (32), encarregat de fer el plànol, no pot fer-lo; com a conseqüència, el Casino passa la comanda a Guitart. Aquest enllesteix aviat la tasca (recordem que era l'autor de l'edifici primer i que, per tant, l'estil li era familiar) car a la reunió del 21 del mes següent el plànol és presentat als socis i queda exposat en el saló

(31) Manuel Vega i March (Granollers del Vallès 1871 - Barcelona 1931) Arquitecte amb títol professional de 1892. El 1899 ingressà en el professorat de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona, de la qual n'arribà a ser director el 1899 (segurament es tracta d'un error car no és normal que el mateix any que ingressa en sigui nomenat director). De 1928 a 1930 ocupà la presidència de l'Associació d'Arquitectes de Catalunya. Les seves obres arquitectòniques més importants foren l'assil de Sant Julià de Vilatorrada, el palau presidencial de la República d'El Salvador i l'església parroquial d'Aruca, a les Canàries («Dic. biogràf. de Artistas de Cataluña», Barcelona, 1954, vol. 3, p. 208).

(32) Segons el senyor Josep Geli, Aronte Baratta i Oliver fou director del Col·legi Vidal i li sembla recordar que tenia la carrera d'arquitecte o d'enginyer.

A les còpies que hi ha a l'arxiu del Casino, la signatura autògrafa de Guitart substitueix la de Vega.

per tal que aquells puguin estudiar-lo detingudament. Aquest plànol i tots els del Casino són còpies de l'original presentat al Municipi; el nom de Vega, però, hi és substituït per un espai blanc on hi ha la signatura autògrafa «General Guitart, Arqto.».

15-IX-1899. Els socis autoritzen la Junta perquè tiri endavant el projecte que, segons els càlculs fets, podria costar unes 15.000 ptes.

4-XI-1899. El Casino demana al Municipi el permís corresponent per començar la reforma. Els dibuixos són signats per Vega, com he dit. A l'expedient no hi ha l'informe tècnic de l'arquitecte municipal (que era Guitart) i a l'alçat consta que l'Ajuntament concedí el permís a la sessió del 12-XI-1899, però també hi falta la signatura del secretari (33).

16-III-1900. La Junta acorda pagar 700 ptes. que es deuen a Guitart «por la confecció de los planos y demás trabajos que se le encomendaron para la construcción de la parcela de la calle de Guixols».

31-III-1900. El Casino acorda hipotecar el seu edifici social «bajo los pactos, plazos y condiciones que tenga por conveniente, incluso la de quedar vendida a carta de gracia dicha finca, en el supuesto de estarse dos o más años sin pagar los intereses del 5% anual estipulados sobre las 20.000 ptas. que se hipotecan». Veritablement, les condicions no semblen pas massa generoses.

14-IV-1900. S'inicia la primera subhasta de les obres a realitzar (paleta, fusteria i manyeria).

19-IV-1900. Maria Buicels i Maimí deixa les 20.000 ptes. al Casino, en les condicions ja dites.

28-IV-1900. El Casino nombra Guitart per tal que dirigeixi les obres.

En el seu projecte, Guitart especifica que la major part dels elements decoratius seran

(33) AHSF, sec. XVIII, núm. 14-109.

de pedra artificial (34) i concreta el tipus d'estuc i d'esgrafiat a realitzar (35).

19-VI-1900. Guitart assisteix a la sessió del Casino i «expone los inconvenientes que encuentra para llevar a cabo las obras del mirador que debe construirse en la fachada», circumstància que augmentarà el cost de les obres.

(34) *Crec interessant transcriure part de la factura que el 28-VI-1901 la important casa Butsems & Fradera, de Barcelona, especialment dedicada a la construcció de pedra artificial, presentà el Casino: «Fachada calle Guixols. Bajos. 15 m. zócalo granito 150 ptas.; 1 puerta principal compuesta de bases, fustes, capiteles y dovelas 90 ptas.; 2 columnas con peana y doble cartelas 100 ptas.; 1 peana mirador 125 ptas.; 22 ménsulas repisa 88 ptas.; 9 m. artesonado repisa 135 m. Piso 1.º: 1 balcón central 65 ptas.; Altillos: 6 ventanillos alfargia (calados del desván) 90 ptas.; 100 florones cornisa 50 ptas.; 21 cartelas con peana 126 ptas.; 35 balaustres 45 ptas.; 4 columnas con pedestal 100 ptas.; 2 montantes pilastra extremos 24 ptas.; 3 antepechos 60 ptas.; 5 calados tímpano 75 ptas.; 6 peanas friso 15 ptas.; 6 montantes sobre peana 60 ptas.; 5 ventanillos 75 pesetas; 6 cartelas 36 ptas.; 5 estalactitas 100 ptas.; 37 montantes divisionarios 92'50 ptas.; 37 calados ventilador 111 ptas.; 8 aristonos 80 ptas. Interior: 2 columnas dobles 160 ptas.; 2 columnas sencillas 80 ptas.; 2 viguetas para las columnas dobles 70 ptas.; 2 viguetas para las columnas sencillas 50 ptas.; 68 m. mosaico 306 ptas....».*

(35) *En el seu projecte, Guitart especifica: «Los materiales integrantes del estuque y esgrafiados serán de cal grasa, perfectamente apagada por sumersión, con toda la antelación necesaria, el mármol en polvo, los colores de la mejor procedencia, naturaleza y molienda perfecta, a fin de que la mezcla pueda hacerse en las debidas condiciones. Queda terminantemente prohibido el empleo de arena en todas las mezclas o pastas para el estuque... La clase de estuque será el mate o denominado en frío. Excepto los elementos de talla o escultóricos, y en general todos los de piedra artificial, que recibirán un baño especial o al silicato, todo lo demás, o sean los fondos y relieves de la fachada deberán recibir la capa de estuque o esgrafiado, del tono o tonos que el Director de la obra determine, a cuyo fin el contratista practicará cuantos ensayos le ordene dicho señor Director, debiendo sujetarse a los que definitivamente acepte. Los fondos serán lisos o con trepa imitando sencillísimo tapiz, pero solamente a dos tonos en este caso. Las molduras y relieves se imitarán en general a piedra arenisca o calcárea. Los esgrafiados lo serán a dos o tres colores, con sujeción al proyecto que se acompaña y detalles que se entregarán. En la cúpula del mirador se imitarán, bajo dibujo exprofeso, azulejos de Valencia, de color blanco y azul. Para la ejecución de estos trabajos no se tendrá en cuenta nada de lo que respecto de estucos y pinturas se observa en el edificio antiguo».*

Empremta del segell que usava el Casino a les darreries del segle XIX.

5-VI-1901. S'acorda adjudicar a Ramon Marsal les obres d'estuc i esgrafiat de l'edifici i del mirador per 2.000 ptes.

18-VI-1901. Idem als Srs. Domingo Germans les obres de pintura per 175 ptes.

26-VI-1901. Es compra un farol de gran potència per col·locar sota la torre-mirador; això vol dir que les obres eren avançades.

27-VII-1901. Per les persones i societats invitades als actes de la festa major del Casino dels «Nois», entre les quals trobo citat el diputat Josep M.ª Vallés i Ribot, sembla que la festa fou remarcable. ¿Tingué lloc la inauguració del nou edifici, malgrat no ser acabat del tot?

1-I-1902. La Junta del Casino dona compte del cost de les obres, quantitat que el llibre d'actes no concreta. Dintre del plec «Condiciones adicionales... Liquidaciones», propietat del Casino, trobo un resum de Guitart, datat el 21-X-1901, en el qual queda anotada l'especialitat de l'obra realitzada, el nom del contractista i la quantitat invertida, que transcriu tot seguit:

	Ptes.
Art de paleta. Pere Foca i Pla	12.032'70
Ferreria. Joan Torras	2.714'69
Fusteria. Emili Gandol	1.258'50
Manyeria. Marià Gimeno	1.143'60
Guixaire. Joan Verrié	1.679'25
Totals	18.828'74

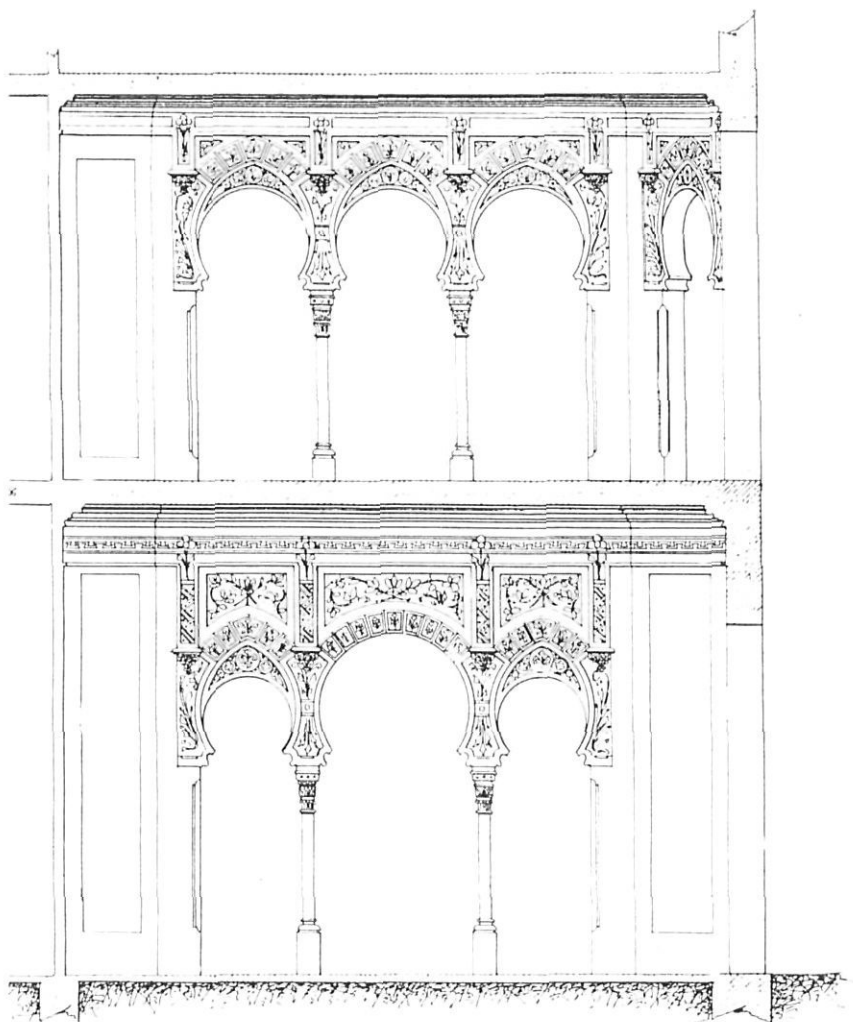
Guitart fa notar que no s'inclouen les quantitats corresponents a l'estucador, al lampista i al pintor «por no haber intervenido el suscrito Arquitecto en la parte económica de ninguno de los mismos».

En el mateix plec hi ha la factura del lampista Manuel Puig que puja a 1.201'59 ptes., la qual cosa demostra que el préstec de 20.000 ptes. quedà curt i molt més en quedà el càlcul del 15-X-1899, que preveia un cost total d'unes 15.000 ptes.

SECCION TRANSVERSAL

POR A B.

Quan tingué lloc la primera ampliació, la paret mestre del casal fou substituïda per aquests arcs d'elegant estructura neo-mudéjar.

Escala de 1 por 50.

Barcelona 12 de Octubre de 1899

El Arquitecto

Antonio Vega

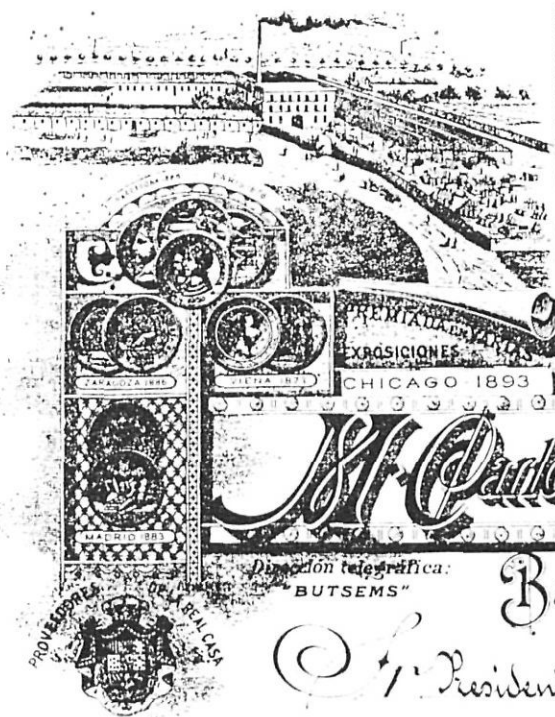
Com a dada curiosa, anoto que els impostos municipals pujaren a 76'8 ptes.

1-1-1902. La Junta acorda pagar a Guitart 763'28 ptes. «por sus honorarios en la edificación de la parcela» i el 12 de març següent adjudica a Bitloch, per 150 ptes., empaperar i pintar el saló principal del nou cos d'edifici.

Tot fa creure, per tant, que les obres es van allargar fins l'abril o maig de 1902.

Com a final, donada la importància que dono al tema, crec convenient insistir en una qüestió: ¿Fou Guitart o fou Vega l'autor del magnífic projecte que inclou la torre d'angle del Casino? S'ha vist com la Societat encarregà el projecte a Guitart, també que les còpies dels

plànols propietat de «La Constància» porten la seva signatura autògrafa en el lloc on hi ha la de Vega en els originals; veiem també com Guitart dirigeix les obres i com percep les quantitats corresponents. Observem, però, que mentre el dibuix-projecte de 1888 —l'autor del qual és, probablement, Guitart— no és més que un croquis, aquest de 1899 és un dibuix ben acabat, perfecte. Considerant aquestes dades, em sembla correcte interpretar que Guitart fou el creador del projecte i Vega el realitzador del dibuix. ¿Va creure Guitart que no havia de signar el projecte ja que era l'arquitecte municipal? En tot cas, l'escrúpol fou passatger puix el 1909 signà el projecte i l'informe tècnic del nou casal de «El Guxolense».

Fabrica de
Mosaicos Hidráulicos

BALDOSAS Y DEMAS PAVIMENTOS DE CEMENTO
CONSTRUCCION DE PIEDRA ARTIFICIAL Y MARMOL COMPRIMIDO
EN TODAS SUS APLICACIONES

Silleria y decorado para fachadas, balaustradas, jiros etc. etc.
Peldaños, trepaderas, armaderos, chimeneas, portones etc.

DESPACHO Calle Pelayo N° 22 Teléfono N° 531 FÁBRICA Junto a la Calle del Olivo ENSANCHE Sª MADRONA

M. Carlos Butsens y Fradera

Dirección telegráfica:
"BUTSEMS"

Barcelona 28 de Julio de 1901

Don Sr. Presidente del Nuevo Casino "La Constancia"

Su Seliu de Guixols. Debe

Encapçalament d'una factura presentada al Casino l'any 1901.

Columna amb peanya que aguanta la torre d'angle (Foto Alexandre Matas).

6. L'AMPLIACIO DEFINITIVA

Des de feia temps, hom parlava d'una ampliació del local per a celebrar-hi folgadamment els balls de societat. Això tan sols era possible si el Casino comprava les dues cases veïnes: la núm. 4 del carrer de Sant Roc i la núm. 2 del de Guixols. Per això, quan les dues ocasions van presentar-se —separades 6 anys una de l'altra—, el Casino va adquirir-les. Els fets van passar d'aquesta manera:

8-I-1922. La Junta acorda comprar per 5.000 ptes. a Joan Lafarga i Furnells la casa del carrer de Sant Roc, núm. 4, composta de baixos, un pis i un hortet, de 71'46 m² de superfície total (36).

En aquest temps, recordo que els balls es feien cada quinze dies al Saló Goula; els de Carnaval i altres d'extraordinaris, al «Novedades» o Vidal, i, menys sovint, en envelats (37).

(36) El dia 25, Massós comunica a la Junta que la casa ja és del Casino (sobre la compra de les diverses finques, vegeu també AHSF, sec. XXVII, núm. 6 «Registro fiscal de edificios y solares del año 1920», folis 2.037, 2.048, 2.066 i 2.067; dada que m'ha facilitat Santiago Hernández i Bagué).

(37) Els dos locals eren a la carretera de Girona; el «Goula» als núms. 9 i 11 actuals, on hi ha el garatge Renault, i el «Novedades», abatut recentment, als núms. 26-40, també actuals.

23-VI-1926. Com que no troba local adient (38), la Junta acorda que, durant l'estiu, els balls es facin als baixos del Casino, local que els documents anomenen «saló principal».

Arribat el setembre, el problema continua igual. Llavors hom presenta tres propostes: 1.ª, fer ball a la nit del dissabte al «Novedades»; 2.ª, fer-lo el diumenge als baixos del Casino, també a la nit, i 3.ª, celebrar-lo al pis del mateix. La darrera proposta és combatuda per bastants socis que dubten de la solidesa del local; en aquest temps, bon nombre de socis es donen de baixa (39).

Finalment, després d'un informe conjunt de l'arquitecte Joan Bordàs i de l'enginyer Jaume Lladó, segons el qual «puede destinarse dicha sala a tal objeto sin peligro alguno», mitjançant la subhasta reglamentària, Robert Pallí realitza la petita reforma projectada i el ball es fa al primer pis; és un adob per anar tirant.

Després d'unes sessions no massa favorables a la Junta, aquesta presenta la dimissió i n'entra una altra que presideix Miquel Massós i Duran, el que havia comprat la casa del carrer de Sant Roc el 1922; els seus companys són: Eudalt Caseras (secretari), Jaume Cañet, Miquel Austrí, Josep Saura, Benet Basart, Jaume Aymerich, Josep March i Josep Rigau. Aquesta Junta aconsegueix que la consergeria sigui administrada per la mateixa Societat, el que dona importants ingressos i un immillorable servei de bar i cafè per als socis.

Els balls continuen al primer pis del Casino i els amenitza el sextet «Guíxols». El nombre de socis és ara, 1928, d'uns 950.

21-VI-1928. La Junta té el ferm propòsit d'ampliar definitivament el local. Francesc Gregori (40) demana 45.000 ptes. per la casa núm. 2 del carrer dels Guíxols, composta de soterrani, baixos i un pis amb coberta de terrat; tot junt 100 m² de superfície. Els comptes que la Junta exposa a la general, són: cost de les obres, 70.000 ptes.; 45.000 per la casa de Gregori, i 23.000 i escaig que ja es deuen a la Caixa de Pensions de Barcelona. Total 140.000 ptes. que la darrera està disposada a deixar al Casino per tal de reunir en un de sol els deutes de l'Entitat. Les condicions són: 5% d'interès i una hipoteca sobre l'immoble.

2-VII-1928. Massós queda autoritzat perquè còmprï la casa de Gregori i perquè formalitzi el préstec de les 140.000 ptes.

(38) «L'Avi Muné» del 10-VII-1926 publica aquesta notícia: «El dueny del Saló Goula En Amadeu Negre, ha instal·lat als baixos d'aquest local, May 14 i Mercè 3, un garatge per a automòvils, muntat a la moderna i amb tots els serveis adients». No recordo si aquesta fou la causa de no fer-s'hi els balls del Casino.

(39) Sessió del 12-X-1926.

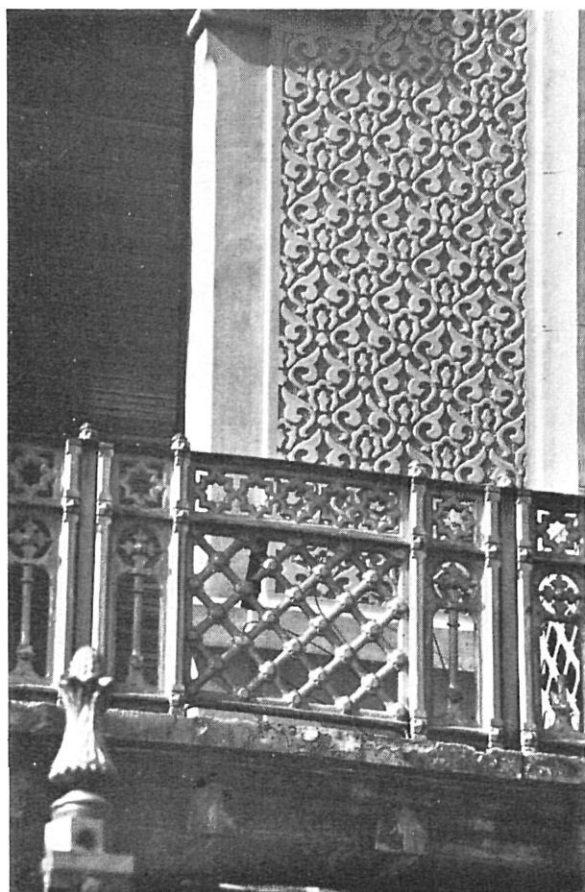
(40) La casa era del matrimoni Francesc Gregori i Sulé-Gertrudis Vidal i Pedrola, veïns de l'Havana.

El Casino després de la primera ampliació; el cos cupular superior és, encara, com en el projecte. (Foto de l'Arxiu Municipal).

La torre-mirador actual; el cos superior de la cúpula és modificat. (Foto d'A. Matas).

Detall del balcó i dels esgrafiats. (Foto d'A. Matas).

Una de les belles obertures del Casino. (Foto d'A. Matas).

28-VII-1928. Les obres de la reforma van a subhasta al tipus màxim de 59.000 ptes.

16-VIII-1928. Massós, com a President, exposa al Municipi «Que esta Sociedad ha acordado llevar a la realización el proyecto de reforma del edificio actual y la nueva construcción de una casa de las dos existentes... con la distribución que se indica en los planos que por duplicado se acompañan...». Els plànols, a escala 1/100, van signats per Jaume Lladó, enginyer industrial (41) i porten la data 28-VI-1928. Comprenen els dibuixos següents: planta baixa, pis, golfa i soterrani; secció A-B (carrer de Sant Roc-id dels Guíxols) i secció C-D (Sant Roc-interior); façanes dels carrers de Sant Roc i dels Guíxols. Bordàs l'informa el 20 del mateix mes i, entre altres coses, anota: «Superficie que se

(41) Jaume Lladó i Vidal (Nova York 1889-Barcelona 1961) visqué la major part de la seva vida a Sant Feliu ja que fou enginyer del tren d'aquesta ciutat a Girona. Signà diversos projectes d'obres entre les quals em sembla recordar el del cobriment de la riera del Monestir; redactà igualment un projecte per enllaçar el tren de Sant Feliu amb el d'Olot.

añade... sótancs, 68 m²; planta baja, 154; piso 1.º, 149; golfas, 3 m²». El projecte és aprovat el 5-IX-1928 (42).

17-VIII-1928. Mitjançant subhasta, les obres són concedides a Joan Mateu (a) Gil, per 46.444 ptes.

28-IX-1928. El Casino i la Caixa signen el préstec únic de 140.000 ptes. a tornar en 20 anys; l'escriptura definitiva no tindrà lloc fins el 13-IX-1929, a Barcelona.

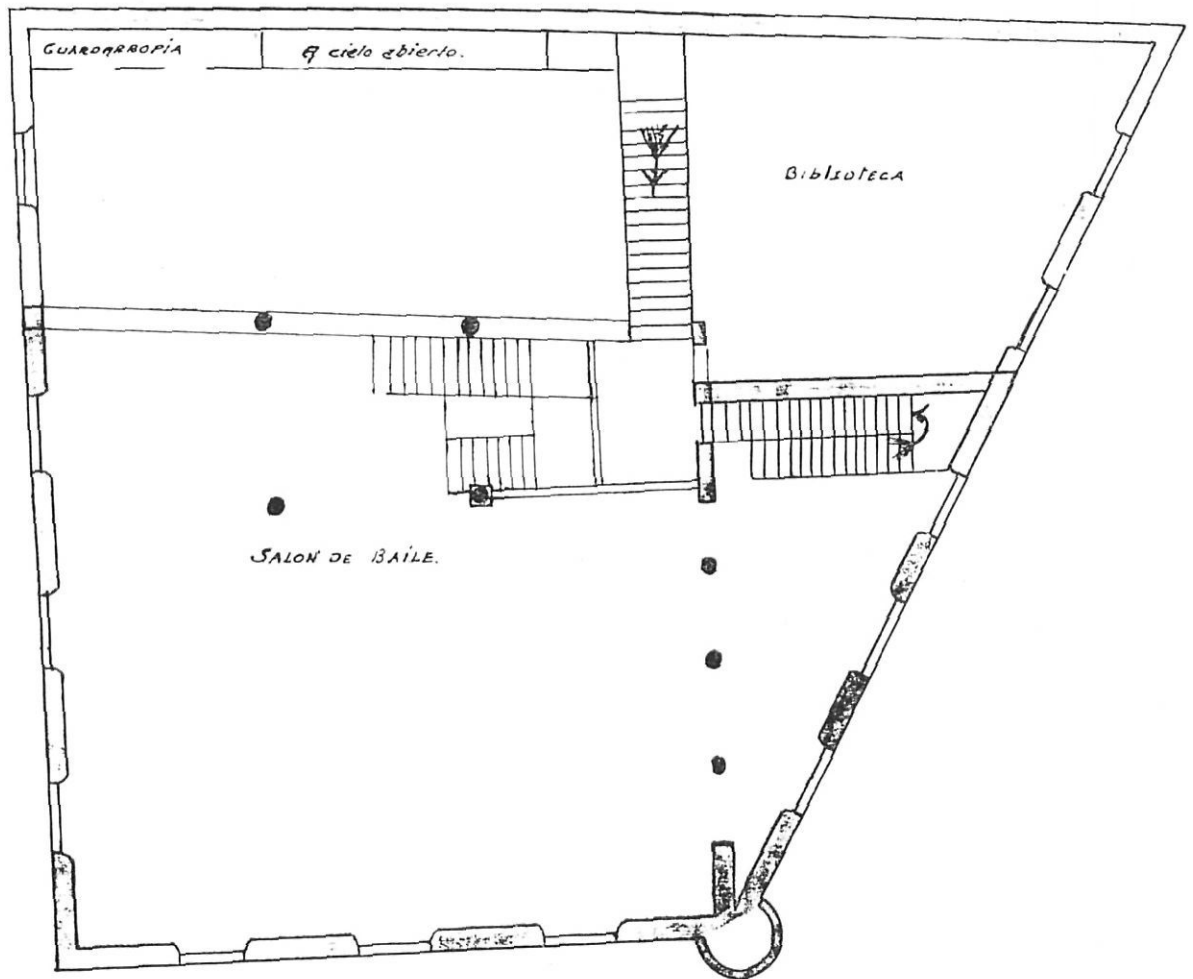
4-X-1928. Massós dona compte d'haver comprat la casa de Gregori.

1-III-1929. Quan les obres són força avançades, l'enginyer Roselló aconsella enderrocar els arcs d'ambdós salons «pues entonces quedarían dos locales espléndidos. La substitución de los arcos sería mediante jáceras y una columna, con lo cual se ganaría mucho sitio».

23-IV-1929. A la reunió corresponent, Joan Sanjaume, amb molt d'encert, s'oposa a la proposta de Roselló al·legant que foren projectats per Guitart «que merecía la confianza general y cuyo señor al idear dichos arcos, seguramente

(42) AHSF, sec. XVIII, núm. 44-46.

PLANTA — PISO

Planta del primer pis del Casino; projecte de l'enginyer Lladó (1928).

tuvo en cuenta dejar el salón bien estructurado y simétrico, vista la forma irregular que tiene». Opina que els reunits no són qui per discutir aquest punt i informa que Roselló «es un arquitecto de una casa de hierros» i, per aquest motiu, no sap fins on arriba el seu gust artístic. Acaba dient que abans d'enderrocar els arcs, cosa que no porta pressa, caldria que els examinessin persones competents. La intervenció de Joan Sanjaume evità una pèrdua que hauria estat lamentable.

7-VIII-1929. Joan Mateu (a) Gil, en carta del 28 de juliol, dona per acabades les obres. Tanmateix, la reforma desgavella la perfecta distribució de Guitart-Vega i representa, sense cap dubte, un retrocés arquitectònic interior.

7. PERILL DE DESTRUCCIO I ESPERANÇA DE PERVIVENCIA

Darrerament, a proposta de la Junta que presidia Enric Figueras i Ribas, la Societat havia convingut amb una empresa constructora d'immobles l'enderroc del seu estatge social; a canvi, al Casino li serien cedits determinats locals nous. La companyia constructora, per la seva part, havia planejat edificar un bloc-rusc de 20 m. d'alçària (planta baixa i sis pisos), àdhuc pels carrers del Portalet i de Sant Roc l'alçària màxima dels quals és de 16 m. (planta baixa i quatre pisos); els estatges que resultarien, serien posats a la venda.

Vista actual
del Casino dels "Nois".
(Foto d'A. Matas).

El projecte alçà un clam popular, originà la creació d'una Comissió per a la defensa dels «Nois» i fou causa d'un informe públic del Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya i Balears, delegació de Girona (43).

Com a conseqüència, entrà una nova Junta que presideix Josep Isern i Mir (44). Segons sembla, el seu principal objectiu és evitar l'en-

derroc de l'edifici que tan encertadament lliga les vies públiques Portalet - Guíxols - Passeig del Mar.

Ara, la declaració de monument històric-artístic d'interès local per part del Ministeri de Cultura ve a donar raó i suport a la idea que persegueix la nova Junta, a la qual hem de desitjar tots plegats un encert total perquè assolixi plenament l'objectiu perseguit (45).

(43) «Ancora» del 23-X-1975.

(44) A ell i al secretari Pere Gimbernat i Puja-
das, el meu agraïment més sincer per haver-me faci-
litat l'estudi de la documentació del Casino.

(45) Quan corregeixo les galerades d'aquest treball, la Direcció General del Patrimoni Artístic, Arxius i Museus ha aprovat la redacció i execució, per aquest any, d'un projecte de restauració del Casino per un import de dos milions de pessetes (Ancora, 8-III-1979). Pocs dies després, l'estudiant d'arquitectura José Ignacio Castaño, amb l'ajut de la «Comissió per a la Salvació del Casino dels Nois» i la cooperació del col·legi d'Arquitectes de Girona (Arxiu Històric) ha muntat una magnífica exposició que titulen «Noranta anys del Casino dels Nois, o la permanència d'una imatge 1889-1979». Sembla, per tant, que la pervivència de l'edifici queda refermada.